

Ἡ Φωνὴ τῆς Ὀξυᾶς

TAX. ΤΕΛΟΣ
ΚΑΤΕΒΑΛΘΕ

ΕΤΟΣ 2^ο

Ν^ο 9

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΟΞΥΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ",

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1907 - ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 66 - ΑΘΗΝΑΙ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1981

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

- Ἡ Φωνὴ μας
- Στὴ Γῆ τὴν Πατρικιὰ μου
- Ἡ Ἡπειρώτικη Ὑπεβρος
- Τὸ ἡμερολόγιο τοῦ Συλλόγου
- Ἡ ἀρτοκλασία τοῦ Ἁγ. Νικολάου
- «ΟΧΙ»
- Δημ. τραγούδι - χορευτικός ὄμιλος Ὀξυᾶς.
- Οἱ λίρες τοῦ Δημ. Μαργαρίτη καὶ ἡ Λάμπρυνα Μπάντζας
- Ὁ γάμος στὸ χωριό μας
- Ὁμοσπονδία Ἀδελφοτήτων Ἐπαρχίας Κονίτσης
- Κοινωνικά νέα

Ἡ Φωνὴ μας

Ἀγαπητοί μας Πατριώτες, Ἡ Φωνὴ μας καὶ πάλι κοντὰ σας ὕστερα ἀπὸ 3 μῆνες. Μὲ τὸ τεῦχος μας αὐτὸ κλείνουμε ἤδη τὸν δεύτερο χρόνο τῆς κυκλοφορίας μας. Στὸ διάστημα αὐτὸ τῶν δύο χρόνων, προσπαθήσαμε, πάντα στὰ πλαίσια τῶν δυνατοτήτων μας, νὰ εἴμαστε κοντὰ σας ὅσο πὸ εὐκαιρίες καὶ πὸ ἀντικειμενικοὶ μπορούσαμε σὲ ὅποιοδήποτε θέμα καταπιαστήκαμε. Οἱ προσπάθειές μας, προσπάθειες πού ἀπορρέουν καθαρά καὶ μόνο, ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας γιὰ τὴν γενέτειρα καὶ γιὰ οἷς ἦταν ἀρκετὰ μεγάλες, δεδομένου ὅτι ὅλοι μας, ὅπως καὶ σεῖς ἔχουμε τίς ὑποχρεώσεις μας. Ὑποχρεώσεις πού — ἄλλος πὸ λίγες, ἄλλος πὸ πολλές — ποτέ δὲν λείπουν ἀπὸ κανέναν. Πολλοὺς ἴσως νὰ εὐχαριστήσαμε στὴν προσπάθεια αὐτή. Ἄλλους ἴσως νὰ δυσαρεστήσαμε χωρὶς δέβαια νὰ τὸ θέλουμε ἢ καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦμε. Ὅμως, ὅπως καὶ νᾶχει τὸ πράγμα κάναμε μιὰ μεγάλη προσπάθεια σὲ νὰ οἷς εὐχαριστήσουμε ἐνημερώνοντάς σας ὅσο μπορούσαμε γέφυ-

ἀπὸ τὰ νέα τοῦ τόπου μας καὶ τῶν χωριῶν μας, καθὼς καὶ τίς προσπάθειες τοῦ συλλόγου μας. Δὲν μπορούμε νὰ ἀποφανθοῦμε ὅτι πετύχαμε ἢ τὸ ἀντίθετο.

Αὐτὸ θὰ τὸ κρίνετε ἐσεῖς καθένας ἀπὸ τὴν σκοπιὰ του. Γιὰ μᾶς ὁμως μένει ἕνα παράπονο καὶ κάποια ἀπογοήτευση. Παράπονο, γιατί δὲν βρήκαμε τὴν συμπαράσταση πού ἴσως περιμέναμε ἀπὸ οἷς ἠθικὴ καὶ ὕλική, δέβαια, ἐξαιρέσει ὀρισμένων πατριωτῶν μας πού συμμετείχαν ἐνεργὰ στὴν προσπάθειά μας αὐτή.

Ἀπογοήτευση, γιατί ἐνὸς ὅλες οἱ προσπάθειες ἦταν καὶ εἶναι καλοπροαίρετες, ἀφήναμε τίς προσωπικὲς μας δουλειές ὁ καθένας μας γιὰ νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν φωνούλα μας, τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν παθητικὸ θὰ λέγαμε. Ἐνὸς φτάσαμε νὰ στέλνουμε τὴν Φωνὴ μας σὲ 220 ἄτομα, οἱ συνδρομῆς δὲν ξεπέρασαν τὰ 60 ἄτομα. Καὶ νὰ πεῖ κανεὶς πὼς οἱ δόσεις μας ἦταν τὸ κέρδος; Ὅχι δέβαια. Ἀλλά, πιστεύουμε πὼς θὰ καλύπταμε τουλάχιστον τὸ κόστος τῆς ἐκτύπωσης ἀπὸ τὴν ἐλάχιστη συνδρομὴ τῶν 200 δρχ. κατ' ἔτος.

Καὶ κατὶ ἀκόμα πού πιστεύουμε; Ἦταν πὼς περιμέναμε ἀπὸ πολλοὺς «τοὺς παλαιότερους τουλάχιστον» ὕλη γιὰ τὴν Φωνὴ μας. Εὐθυμογραφήματα, ἀναμνήσεις, περιγραφὲς γεγονότων ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ χωριοῦ.

Μάταια ὁμως. Μὲ ὅλα αὐτὰ προσπαθήσαμε νὰ κρατήσουμε. Φτάσαμε ὁμως σήμερα νὰ ἀναρωτηθοῦμε: Ἀξίζει τᾶχα νὰ δαπανᾷ ὁ σύλλογος χρήματα γιὰ τὴν προσπάθειά μας αὐτή ἢ μήπως θάταν καλύτερα τὰ χρήματα αὐτὰ νὰ διατεθοῦν γιὰ κάποιον ἄλλο σκοπὸ;

Αὐτὲς εἶναι οἱ σκέψεις πού ἤρθαν σὲ μυαλό μου, γράφοντας σήμερα τὰ 90 φύλλα τῆς «Φωνῆς τῆς Ὀξυᾶς». Μὴ γνωρίζοντας τί ἐξέληξη θᾶχει τὸ θέμα αὐτὸ νιώθουμε τὴν ὑποχρέωση νὰ εὐχαριστήσουμε ἐσᾶς πού βρήκαμε συμπαραστάτες καθὼς καὶ συνεργάτες στὴν προσπάθεια αὐτή, προσπάθεια πού πηγάζει ἀπὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν σύλλογό μας.

Ἄς ἐλπίσουμε πὼς μὲ τὸν καινούργιο χρόνο κατὶ θ' ἀλλάξει. Τὸ εὐχόμαστε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά!

Τυπώθηκε και κυκλοφορεί, σέ πολλούς δέ ταχυδρομήθηκε, τό ημερολόγιο τοῦ 1982. Ἐνα χρωματιστό ημερολόγιο πύο συμαζεμένο και πύο προσεγγμένο, μέ θέματα ἀπό τό χωριό μας. Στό ἐξώφυλλο «Ὁ Ἅγιος Νικόλαος» τῆς Ὁξυνῆς. Ἡ τιμή του εἶναι 300 δραχ. Ὅσοι λοιπόν θέλουν νά το ἀθῆσουν τήν προσπάθεια τοῦ συλλόγου δέν ἔχουν παρά νά μᾶς τηλεφωνήσουν και θά τό λάβουν ταχυδρομικῶς. Τά χρήματα νά ἀποστέλονται στόν ταμιά τοῦ συλλόγου Χρῆστο Ζούκη.

Δημητοῦνης 12. Ν. Λύδσια — Ἀθήναι.

Ἐπίσης διατίθεται και ἀπό τά μέλη τοῦ Δ. Σ.

Μέ φροντίδα τοῦ Συλλόγου τυπώθηκαν και ἐστάλησαν ἐπιτετήριες κάρτες, μέ ὁμορφα θέματα ἀπό τήν Ὁξυνῆ μας, πρὸς ὅλους τοὺς χωριανούς μας, πατριῶτες και μέλη τοῦ Συλλόγου μας. Ἦταν μιά ὁμορφη πρωτοβουλία γιά τίς ἀγιες ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων και τῆς Πρωτοχρονιάς.

ΣΤΗ Γῆ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΚΙΑ ΜΟΤ

Ὅλοῖσθα μένει Σέλτση μας μελένια ἢ θεωρία σου,
πλουσιόδια θάνεις κι ἔρχεσαι και μᾶς καλωσορίζεις
κι ἀνάγκη κι ἀμόλευτη, κρατεῖς τήν ὁμορφιά σου,
γιά μᾶς τοὺς μιστημένους σου και πλούσια τήν χαρίζεις.

Ὡ! τότε πού μέ γέννησες, σέ νοιώθω, σ' ἀκουμπάω,
δέν εἶμαι τόρα σένεφον ψηλά και σ' ἀγναντεύω
στός στραῖτες στά δασάκια σου, στά πύκα περπατάω,
νά σ' ἀγκαλιάσω ὀνάκερο, ἀπό ψηλά γυρεῖω.

Μέ δάκρυ σκόβω και κοιτῶ, τό πατρικό μου σπίτι,
παλάτι μέ τᾶ μάτια μου, στό πλάι μέ προσμένει,
τό κλείνω μέσα μου σάν φῶς και σάν Ἀποσπερίτη,
μέ σφίγγει στήν ἀγκάλη του και μέσα του μέ δένει.

Σειρήνα και μέ μάγεψε, ἢ Ἅγια σου καμπάνα
καθάρια μέσα μου ἀντηχεῖ, ἢ θεῖα μουσική της,
ἐσύ και μεῦσες γέννησες, ἐσύ και Ἅγιοράνα,
πετάει κονιά σου ἢ ψυχῆ νά πει τήν προσευχή της.

Ἐκεῖ στόν λόφο τόν ψηλό, στό γέρικο πλατάμι
μέ χίλιους ἔμνους θά στό πῶ ὦ γῆ μου, πατρικιά μου,
ἐσύ ἢ ὁμορφότερη, ἐσύ και τό καμάρι,
ἐσένα κλείνω φεύγοντας, θαθεῖα μέ τήν καρδιά μου.

Η ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΑΙΘΡΟΣ

(Δραματικός Ξερισμός)

Ἀπό τό βιβλίο τοῦ συμπατριώτη μας συγγραφέα Σταύρου Καραδήμα «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ» 1977.

Τά χωριά τῆς ἀκριτικῆς Ἠπειροῦ, μέρα μέ τῆ μέρα, θυβίζονται στό μαρσαμό. Στήν τυραννισμένη κι ἀδυσμημένη Παιθορο ὁ λίγος κληθυσμός πού ἀπόμεινε ἀσφικτιᾶ γιά λίγο... ὄξυγόνο! Ἡ γῆ μας ἢ ζυμομένη μ' αἶμα και ἰδρῶτα εἶναι ἀπέραντο «ρημαδιά». Ἡ καταστροφή τῶν χωριῶν, ἀπ' τῆ συνεχιζόμενη δραματική ἐρήμωσή τους. Εἶναι βιβλ. κῆ. Τά περήφανα θουνά, πού ἦταν «ταμπόρια» τῆς κλεφτουργιάς και θανάσιμοι ὄχτροί τῆς τούρκικης τυραννιάς, δέν τά πατάει ἀνθρώπινο πόδι! Τά σπύτια στά χω-

πού ὁ τάπος δονοῦνταν ἀπό ζουτάνια, ἐνεργητικότητα κι ἐργατικότητα, ἐκεῖ πού ἔσφυζε ἢ ζωῆ, εἶναι τόρα πανέρημα τά σοκάκια. Ἐκεῖ πού προσείζαν τ' ἀπέλια κι οἱ κῆποι, ὑπάρχουν μονάχα παλιουργιές κι ἀγλαστοί χαμηλόθαμνοι.

Ἐγκαταλείφθηκαν τά χωράφια, κι οἱ βορῆς τά ἄλων κι ἔχασαν τό χῶμα τους και τόρα βλέπουμε μονάχα ἀπέραντο στρώμα ἀπό πέτρες και θάμνους.

Ἀκόμα και τ' ἀγριοπούλια ἀρραίσουν, γιατί πουθενά δέ βρίσκουν ἐκεῖ ἕνα στάχυ σταριού ἢ καλαμποκιού νά τραφοῦν. Σταμάτησε, δέν ὑπάρχει ἐκεῖ χλιμῆτρισμα ἀλόγου, «ἄλλαχῆ» τζορπανόσκυλου, θέλασμα ζῶου, ἀλλά οὔτε και πρῶτό ξύπνημα ἀπ' τό λάλημα πετεινοῦ. Σκοτάδι παντοῦ, σαστός ξεπατωμός!

Ἡ ἀκατάσχετη μέχρι θανάτου ἀμορφογία τῆς μετανάστευσης ἀπογέμνωσε τά χωριά ἀπό τήν ὁμορφιά τῆς ζωῆς. Κάθησε ἢ παραδοσιακή μορφή τους, κι οἱ λάτρεις τῆς ἀνόθευτης ζωῆς ἐξαφανίζονται ἕνας - ἕνας.

Σέ κείνους πού ἔμειναν ἐκεῖ χάθηκε ὀότελα τό ἐνδιαφέρον και τό χαμόγελο ἀπ' τά χεῖλη. Δέν μπορούν νά χαροῦν ἢ ἀνεπανάλητο δῶρο τῆς φύσης νά ζοῦν! Δέν ἔχουν δικαίωμα, δέν μπορούν ἀπό τήν σύνθεση τῆς μικρῆς τους κοινωνίας, νά χαροῦν και φιλία, τόν ἔρωτα, τά ἔθιμα, τήν ψυχαγωγία ἀλλά και τόν πόνο. Μονάχα ἢλκωμένοι περίλυποι, σκυφτοί, σέρνονται στίς φειδοστρεγές τῶν δρόμων τοῦ χωριού.

Οἱ ἀτόμαχοι αὐτοῦ τοῦ μόχθου, ἀλλά και τῆς παλιάς ἀρχοντιάς, δέν μπορούν θέβαια νά παρατείνουν τό χρόνο πού ὄρισαν οἱ μοῖρες γιά τήν παρουσία τους στό χωριό, γιατί αὐτές ἀποφασίζουν ἀνέκκλητα τήν πορεία και καθορίζουν ἀνελέητα τά ὄρια τῆς ζωῆς ὄλων μας. Γιά τοῦτο ἢ συζήτησή τους περιστρέφεται πάντα στό θέμα «ὅταν θά ἔρθει ἢ ὄρα πού θά ἢουχάσουν» τάχα θά βρεθοῦν στό χωριό, παπᾶς νά στίς διαβάσει και τέσσερις χριστιανοί νά τοὺς σπρώσουν στή στερνῆ ὄρα;

Παντοῦ θλιμμένο μοιρολόι τοῦ χωρισμοῦ, τῆς ξενιτιάς, τοῦ ξερηζομοῦ. Ὁ τόπος ἐγκαταλείφθηκε ἀπό κάθε φροντίδα. Οὔτε βλέμμα συμπάθειας κι ἀγάπης γιά τό χωριό, γιά τήν ἀκριτική Ἠπειρωτική Παιθορο.

Τό θέμα τοῦ ὄρυκτοῦ πλοῦτου, ἀποτελεσματόθηκε. Σέ κείνα σημεῖο τῆς Ἠπειρωτικῆς γῆς ἢ θάλασσας δέ γίνεται ἐξερένηση γιά ὑπαρξη πετρελαίου κι ἄς εἶναι τόσα πολλά καλά σημάδια πού μᾶς λένε ὅτι ὑπάρχουν ἐκεῖ κοιτάσματα τοῦ μαύρου χρυσοῦ. Εἴμαστε λαός πού δέν στερεῖται κρίσης, ἀλλά φαίνεται πῶς ἀκόμα, δέ θεραπέψαμε τῆ σπονδυλική μας στήλη ἀπ' τήν εἰκαμψία της και εἴμαστε ἔτοιμοι γιά ὑπόκληση ἔσω και σέ μικρότερο τόρα βαθμό. Ἐχουμε πάντα στά χεῖλη τό «ὄχ ἀδερφέ δέ θαρῖσαι!» Μᾶς μαγεῖουν οἱ ὑπερφιάλες κουδέντες και τά τάρματα τῶν «ταγῶν» τῆς πολιτείας, μέ τ' ἀνεπανάλητα, γιά νά μῆν τά νοιώθει ὁ λαός, φραστικά σχήματα και τά φραστικά παρδαλά κι ἀνάλατα πυροτεχνήματα πού μᾶς σερβίζουν. Τώρα σέ ποιά κατεύθυνση θά πρέπει νά στραφεῖ ἢ ὄργῆ τοῦ λαοῦ γιά τήν κατάντια μας;

Δέν τό νομίζω πῶς θά κάνουμε λάθος σῆ διεύθυνση. Τά χωριά κλαῖνε τήν ἐρημιά, τῆ φτώχεια, τήν ἐγκατάλειψη και σκουπίζουν τά δάκρυά τους, μέ τήν ἀνάστροφη παλάμη τους, γιατί τό ἢθος τῶν Ἠπειρωτῶν δέν ἐπιτρέπει νά τῆς στρέψουν ἀνοιχτή γιά νά «παρέξουν παρασημοφορίας» στοὺς ὑπεύθυνους. Πρέπει νά σκεφτοῦμε καλά μήπως πήραμε λάθος τῆ ζωῆ μας, μήπως φοβιάσει ἢ φοβία στήν ψυχῆ μας. Ἡ ἀδράνειά μας κάτι τέτοιο λέει! Εἶναι ἢθνηκή ἀνάγκη ν' ἀγωνιστοῦμε, γιατί τό δέντρο πρέπει ν' ἀνθῖσει ξανά ἐκεῖ στήν τραχιά πολυκατατημένη μας ἀκριτι-

—Ποιός ἀλήθεια δὲ συμφωνεῖ μὲ τὸ τόσο ἀληθινὸ κείμενο τοῦ συμπατριώτη μας; Ποιανὸν τὰ χεῖλη δὲν θὰ ἤθελαν νὰ ποῦν τόσο εὐγλωττα τὸν πόνο τῆς ἐρημωμένης μας ἡπειρωτικῆς γῆς καὶ νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀνησυχία γιὰ τὸ ἐπὶ θά γίνεται;

Πιστεύουμε ὅτι κάθε πατριώτης, ἰσακούοντας στὴ φωνὴ τῆς ἡπειρωτικῆς καρδιάς του, πού πάλλει μὲ ἡπειρωτικὸ παλμό, θὰ προσέφερε τὸ πᾶν γιὰ ν' ἀλλάξει ἡ μοῖρα τῆς γενέτειράς μας, τῆς λεβεντογέννας Ἡπείρου, γιὰ νὰ ξαναζῶνται ἐρεῖ καὶ πάλι.

Δὲ χρειάζεται ἄλλη ἀναβολή. Ἄς πάγουν πιά τὰ λόγια καὶ ἀγωνιστοῦμε ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, γιὰ νὰ γίνουν ἔργα πιά ἐκεῖ πού τὸ δέντρο τῆς ζωῆς κινδυνεύει νὰ πάρει νὰ φυλλοβολεῖ καὶ ν' ἀνθοφορεῖ.

Ἄς πλαισιώσουμε ὅλοι τὸ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου μας στίς προσπάθειές μας πρὸς τὸ σκοπὸ αὐτὸ καὶ ἄς προσφέρουμε ἐνεργὰ καὶ δραστήρια τίς ὑπηρεσίες μας, καὶ ὄχι πιά μὲ λόγια, γιὰ νὰ γίνει πράξη ἡ φροντίδα γιὰ τὸ ἐρημωμένο καὶ ἐγκαταλεημένο ἡπειρωτικὸ χωριό.

Οἱ κάρφοι δὲν περιμένουν ἄλλη ἀναβολή. Τὸ ρολοὶ σήμανε 12 παρὰ 5. Ὅχι ἄλλη μεμφυμοῖρία καὶ ἀδιαφορία. Ἐμπρὸς λοιπόν! Ἡ Ἡπειρος περιμένει ν' ἀποκτήσει τὴν ζωὴ καὶ τὴν ὁμορφιά της. Ἄς ἀρχίσει ὁ ἀγώνας μας ἀπὸ ὅλους καὶ πρὸς ὅλους ὑπεύθυνους καὶ ἀνεύθυνους.

Η ΑΡΤΟΚΛΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΣΥΑΣ

Ὅπως κάθε χρόνο ἔτσι καὶ φέτος, μὲ μεγάλη συμμετοχὴ ἔγινε ἡ καθιερωμένη γιορτὴ τοῦ συλλόγου μας στὴν Παναγία τὴν Χρυσοσπηλαίωσσα. Πλήθος χωριανῶν μὰ καὶ φίλων τοῦ συλλόγου μας τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους τὴν ὥραια αὐτὴ γιορτὴ - τελετὴ. Τούς ἄρτους προσέφερε ἡ Δὺς Χάρις Παπαχρήστου ὅπως καὶ πέρυσι. Τὸ Δ. Σ. τὴν εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν εὐγενεὴ προσφορά της καὶ εὐχεται σὲ ὅλους ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Νικολάου νὰ μᾶς βοηθᾷ κάθε χρόνο νάμαστε καὶ πὸ πολλοὶ χωριανοὶ ἀνήμερα στὴ γιορτὴ του.

Ἐκπλήξη μὰ καὶ εὐχαρίστηση ἀποτέλεσε ἡ προσφώνηση τοῦ αἰδεσιμώτατου τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὴν κατ' ἔτος καθιερωμένη τελετὴ μας μὰ καὶ γιὰ τὴν ἀδελφωσένη πού διακρίνει ὅλους τούς Ἡπειρώτες τῆς διασποράς.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀρτοκλασίας ἐκάλη μνημόσυνο ὑπὲρ τοῦ μεγ. Ἐδεργέτη τοῦ χωριοῦ μας Ἰωάν. Κουκουμπάνη. Τέλος ἀκολούθησε ἡ συνάντηση τῶν χωριανῶν καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ ἀσπασμῶν καὶ συζητήσεων στὸ προαίτιο τῆς ἐκκλησίας μιά πού ὁ καιρὸς τὸ ἐπέτρεπε καθὼς καὶ τὸ κέρμα γλυκῶν ἀπὸ μέρους τοῦ συλλόγου. Τὸ Δ. Σ. τοῦ συλλόγου μας εὐχαριστεῖ ὅλους ἐοῦς πού ἀνταποκριθῆκατε στὴν πρόσκλησή μας αὐτὴ.

Ο Χ Ι

Οἱ μεγάλες δυνάμεις τῆς ἐποχῆς τοῦ 1940 ἔδειξαν ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τὸν θαυμασμό τους γιὰ τὴν ἡρωικὴ ἀντίσταση τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔδωσε στοὺς σιμαμάχους τὴ μοναδικὴ ἐλπίδα γιὰ τὴ νίκη.

Σαράντα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε πού ἡ μεγάλη γενιὰ τοῦ Σαράντα — ἡ γενιὰ στὴν ὁποία ἀνήκουν χιλιάδες σημερινοὶ συνταξιῶχοι — ἔγραψε τὸ μεγάλο θρίαμβο στὰ βουνὰ τῆς Πίνδου. Ἐκεῖνο τὸ μεγάλο ἔπος δικαίωσε μιά δοξασιμένη ἱστορικὴ πορεία τριῶν χιλιῶν ἐτῶν.

Ἐκεῖνο τὸ μεγάλο ἔπος ἔδωσε τὴ δύναμη στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ νὰ ἀντέξει μὲ ὑπερηράνεια τὴν τὴν ναζιστικὴ κατοχὴ. Ἐκεῖνο τὸ μεγάλο ἔπος ἔδωσε ἐπίσης τὸ θάρρος καὶ τὸ κουράγιο στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ νὰ ἐπιδοθεῖ μὲ ζῆλο στίς εἰρηνικὲς δραστηριότητές του μετὰ τίς μεγάλες καταστροφές τοῦ πολέμου.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΣΥΑΣ
ΤΡΙΜΗΝΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ
ΦΥΛΛΑΔΙΟ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΦΙΛΩΝ
ΟΣΥΑΣ ΗΓΓΙΟΥ "Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ",
Ἔτος ἰδρύσεως 1907
Γραφεῖο : Σοφοκλέους 66 - Ἀθήναι
Συντάσσεται ἀπὸ ἐπιτροπὴ
ὑπεύθυνος ὅλης : Δημ. Ζούνης
Καθηδιστρίου 16α Χαλάνδρι
ΤΗΛ 68.19.924
Ἀλληλογραφία - συνεργασίες
στὸ ὄνομα τοῦ ὑπεῦθ. ὅλης

Ὅς τοῦ πολέμου. Σαράντα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε πού ἡ περήφανη καὶ ἡρωικὴ στάση τῶν πατεράδων καὶ παπιδῶν πού ζοῦνε ἀκόμα ἀνάμεσά μας δίνει τὸ μεγάλο δίδαγμα σ.οὺς σημερινούς νέους.

Εὐτυχῶς λοιπὸν ζοῦνε ἀκόμα ἀνάμεσά μας πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἡρωικοὺς συνταξιῶτες τῆς γεμάτης δόξα ἐκείνης σελίδας τῆς ἱστορίας μας. Εἶναι τὰ ζωντανὰ παραδείγματα τῆς ὁμοψυχίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πού δῆγησε τὸ ἔθνος στὴ δόξα. Οἱ σημερινοὶ νέοι μας πρέπει νὰ θυμολογοῦν πάντα ἐκείνους πού ἔδωσαν τὴ ζωὴ τους γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὴν Πατρίδα σὲ κάθε περίπτωση πού κινδύνευσε ἡ ἐλευθερία της. Εἶναι νομίζουμε τὸ μόνο πού ζητάει στίς μέρες μας ἡ Πατρίδα μας.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ Ο ΧΟΡΕΪΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΟΣΥΑΣ

Μιά ἐξαιρετὴ θέση ἀνάμεσα στὰ μνημεῖα τοῦ λόγου πού χαρακτηρίζουν τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος εἶναι καὶ τὰ Δημοτικὰ τραγοῦδια του. Στὰ τραγοῦδια αὐτά, ὅπου περιγράφονται οἱ κυριώτερες ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ τῆς πατρίδας μας, παρουσιάζεται ὁ ἔθνικὸς χαρακτήρας τῶν Ἑλλήνων. Στὰ τραγοῦδια αὐτά ἀνακαλύπτουμε τὴν εμφοσιατικὴν ἰκανότητα πού εἶχαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους.

Αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ ξέσπασμα τῆς χαρᾶς του, τοῦ πόνου του, τῶν διασκαδάσεων, τῆς καθημερινῆς του ζωῆς ἢ τῶν κατορθωμάτων του. Σ' αὐτά περιγράφονται ἀναμνήσεις ἀπὸ ἔθνικες περιπέτειες καὶ ἱστορικὲς στιγμὲς τοῦ λαοῦ, σὲ ἄλλα περιγράφονται ἠθὴ καὶ ἔθιμα ὅπως στὰ μοιρολόγια καὶ σὲ ἄλλα ἡ πίκρα τῆς ξενιτειᾶς. Ἄλλος κόσμος δημοτικῶν τραγοῦδιων εἶναι καὶ τὰ νεοκλασικὰ καὶ τὰ τραγοῦδια τῆς ἀγάπης πού τὰ χαρακτηρίζει ἡ αὐθόρμητη εὐγένεια τοῦ λαοῦ μας, ἡ ἐκλεπτυσμένη ἀντίληψη γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ ἡ ἐπιείκεια καὶ ὁ σεβασμὸς πού τὴν περιβάλλει. Τραγοῦδια τοῦ λαοῦ εἶναι ἐπίσης καὶ τὰ γνωστὰ ναυοῦρηματα, ὅπου πλούσια λάμπουν οἱ θησαυροὶ τῆς μητρικῆς ψυχῆς, ἡ στοργή, ἡ τρυφερότητα καὶ ἡ περηφάνεια γιὰ τὸ παιδί της. Ἴσως ὅμως τὰ περισσότερο γνωστὰ εἶναι τὰ κλέφτικα, πού διηγοῦνται τὴν ζωὴ καὶ τὰ κατορθώματα τῶν κλεφτῶν. Ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια, ἓνα ἐνδιαφέρον στοιχεῖο εἶναι καὶ ἡ θέσις τῆς Ἑλληνίδας γυναίκας μέσα σ' αὐτά. Ἡ γυναίκα πού τραγουδαίει ἢ δημοτικὴ ποίηση, εἶναι περήφανη καὶ ἀλύγιστη μπρὸς τὸ θάνατο καὶ τὸ μαρτύριο ἀκόμη, ἀλλὰ στοργικὴ, τρυφερὴ καὶ πονετικὴ στὰ παιδιὰ της καὶ στοὺς δικούς της. Τὰ τόσο ἀπλά ἀλλὰ καὶ τόσο ὥραια αὐτὰ δημοτικὰ τραγοῦδια μεταδίδουν τὴν ποίηση ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ. Αὐτὰ ξαναζωντανεύουν τὴν συγκίνηση γιὰ τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων μας καὶ γιὰ τοὺς μεγάλους σταθμούς τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς: τὴν γέννηση, τὴν ἀγάπη καὶ τὸ θάνατο. Αὐτά, μέσα ἀπὸ τοὺς χίλιους μύριους σκόρπιους ἤχους τους, γοητεύουν καὶ συγκινοῦν τὴν ψυχὴ μας. Εἶναι ἡ πηγὴ

της φιλίας μας με την αφέλεια, την παραστατικότητα και την ζωντανία του άγνωστου τραγουδιστή.

Ο σύλλογός μας στην προσπάθειά του να διατηρήσει και να μεταδώσει τα δημοτικά τραγούδια μά και τους παραδοσιακούς χορούς του τόπου μας, οργάνωσε μετά από πολλές προσπάθειες παιδικό χορευτικό όμιλο με παιδιά του χωριού μας. Έναν όμιλο που σκοπό έχει να μάθει και να διατηρήσει στα παιδιά μας αυτό που οι πρόγονοί μας πέτυχαν αιώνες τώρα. Αυτό που πραγματοποιείται κάθε Κυριακή στο ξενοδοχείο ΠΡΕΖΙΝΤΕΝΤ είναι τό κάτι άλλο. Κάτι που δεν μπορεί ο άλλος να το καταλάβει αν δεν το ζήσει. Πιστεύουμε πως ο Χρόνος θα μας δικαιώσει και θα δείξει πως οι προσπάθειες αυτές του Δ. Σ. άξιζαν πράγματι, γιατί ποτέ σαν γονείς δεν προσπαθήσαμε να μάθουμε στα παιδιά μας, ότι δημοτικό τραγούδι ή ένα χορό του τόπου μας. Φιλοδοξούμε δέ πως ο παιδικός αυτός χορευτικός όμιλος δεν θάναί το καμάρι της Όξυνας μόνο, αλλά όλόκληρης της επαρχίας μας. Μή στερείτε λοιπόν την ευκαιρία στα παιδιά μας μά και την χαρά και ικανοποίηση που νοιώθουν μετά από κάθε προσπάθεια που καταβάλουν για κάθε τι τό καινούργιο που μαθαίνουν. Ένας ακόμη λόγος σπουδαίος και αυτός, είναι ότι δίνετε ή ευκαιρία στα παιδιά μας να γνωριστούν μεταξύ τους και να αποκτήσουν δεσμούς και φιλίες.

πιστεύουμε πως θά σάς βρούμε συμπαραστάτες στην προσπάθειά μας αυτή.

Ο Σύλλογός μας προγραμματίζει από τώρα τον αποκριάτικο χορό του που θά πραγματοποιηθεί αρχές Φεβράρη 6.2.1982 ημέρα Σάββατο, στο ξενοδοχείο PRESIDENT στους Άμπελοκήπους. Φιλοδοξία μας για φέτος είναι να παρουσιάσουμε κάτι τό ανεπανάληπτο και ένα γλέντι που να μείνει σέ όλους μας άξέχαστο. Προγραμματίστε έγκαιρως την συμμετοχή σας και προμηθευτείτε τις προσκλήσεις σας από τά μέλη του Δ. Σ. Καλούμε όλους τους Όξυνώτες όπου και αν βρίσκονται νάρθουν μαζί μας για μία άλησμόνητη Ήπειρωτική βραδιά. Για πιά πολλές λεπτομέρειες θά σταλούν προσκλήσεις.

ΟΙ ΛΙΡΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΚΙ Η ΛΑΜΠΡΕΝΑ Τ' ΜΠΑΝΤΑΣ.

Στά τελευταία χρόνια της τουρκοκρατίας, ανάμεσα στους άλλους χωριανούς μας ήταν και ο Δημήτρης Μαργαρίτης (παππούς του παπαδημήτρη) ο οποίος είχε κάνει πολλά χρόνια μουχτάρης (πρόεδρος) του χωριού. Ήταν κοντός, ντυμένος με την ιδιόμορφη φορεσιά που έμοιαζε με αυτές του 1821, καλτσούνια, γιλέκο και στή μέση τό ζουνάρι που εκεί συνήθιζε να βάζει και τό καλαμάρι, μελονδοχείο της εποχής.

Μεά τήνάπελευθέρωση παρέδωσε τά καθήκοντά του και ασχολούνταν με τις δουλιές στα κτήματά του και ιδιαίτερα με τ' άμπέλια, φτιάχνοντας και μία καλή καλόδα στό άμπέλι του στόν «άμμος».

Στό χωριό όμως κυκλοφορούσε ή φήμη ότι αυτός στην περίοδο που ήταν μουχτάρης, είχε μαζέψει πολλές λίρες. Τέτοια σημάδια όμως δεν έδειχνε, γιατί, όπως λέει ή λαϊκή παροιμία «ό θήχας και τά λεφτά δεν κρύβονται» εκτός αν τις είχε κρύψει σέ κανένα κατώφ του σπιτιού του και βρίσκονται ακόμη εκεί.

Έκείνη την εποχή είχε παντρευτεί ο Λάμπρο Μπαντάσης (πατέρας του συμπατριώτη μας Γιώργου Βαδάση) με την Άθηνά άπ' τό Τούρνοβο (Γοργολόταμο), την οποία στο

Χρόνο άκούσαμε ότι έφαινε να άκούσει τό άκουσμα. Άκουσε κι αυτή τή φήμη ότι ο Δημήτρης Μαργαρίτης έχει πολλές λίρες και άποφάσισε να πάει να τον σιαώσει.

Ένα βράδυ όταν όλοι οι χωριανοί είχαν μαζευτεί στό σπίτι τους, (τότε μαζεύονταν όλοι μέσα πολύ γρήγορα, γιατί, συνήθως τις νύχτες γύριζαν στό χωριά κλέφτες που έπαιρναν ψωμί από τους φτωχούς και λεφτά από τους πλούσιους δημιουργώντας φαντασιές στους χωριανούς ότι δήθεν τους είδαν ή τους άκουσαν τή νύχτα να μπαίνουν στό χωριό), ή Λάμπρενα, πήρε ένα πολύκι στό χέρι και με προσοχή να μήν τήν ιδεί και να μήν τήν άκούσει κανένας, πήγε έξω από τό Ταϊρέϊκο τό σπίτι (τότε τους σημερινούς Μαργαρίτηδες τους λέγαν και Ταϊρέους, δεν ξέρω γιατί) και χτύπησε δυνατά την έξω πόρτα που βρίσκονταν ακριβώς εκεί που βρίσκεται και τώρα, φωνάζοντας δυνατά, αλλά, με παραλλαγμένη άνδρική φωνή «Δημήτρη Μαργαρίτη, άνοιξε» και δόσε μας τις λίρες». Είναι εύκολόνομο ότι μέσα στό σπίτι δημιουργήθηκε πανικός και ο Δημήτρης Μαργαρίτης ζητούσε να τον κρύψουν στό κατώφλια που τότε τό σπίτι είχε πάρα πολλά.

Φυσικά κανένας δεν είχε τό θάρρος να πάει να άνοίξει, ή Λάμπρενα χτύπησε δυό — τρεις φορές και με την ίδια προσοχή πήγε στό σπίτι της.

Τήν άλλη μέρα όλο τό χωριό έμαθε την «επιδρομή» που είχαν κάνει τή νύχτα «οί κλέφτες», αλλά, κανένας δεν υποψιάστηκε ότι αυτό ήταν «έργο» της Λάμπρενας τ' Μπαντάς. Μόνον ή Μπάμπω Τσατσούλη (έτσι φώναζαν τή γυναίκα του Δημήτρη Μαργαρίτη) υποψιάστηκε μήπως όλη αυτή τή δουλειά τή σκάρωσε ή Λάμπρενα και σέ μία συζήτηση που γίνονταν έξω από τό σπίτι τους μετά από κάμποσον καιρό όταν είχε φύγει κάπως ο φόβος, είπε στη Λάμπρενα μήπως ήταν αυτή που πήγε τή νύχτα και χτύπησε την πόρτα για να τους σιαώσει.

Η Λάμπρενα φυσικά άπάντησε όχι και πέρασε πολλές καιρός όσο να μαζευτεί ποιος τόκανε αυτό τό χέρι.

ΠΟΙΑ ΗΤΑΝ Η ΛΑΜΠΡΕΝΑ Τ' ΜΑΝΤΑΣ;

Ήταν ή δεύτερη γυναίκα του Λάμπρου Βαδάση. Κατάγονταν άπ' τό Τούρνοβο (Γοργολόταμο), κόρη του Ήλία Γαργάλη. Ήταν γυναίκα πολύ ζωντανή, σωστή άντρογύναικα με πολύ θάρρος. Τήν έλεγαν και και «ντουσμάνα». Φυσικά αυτή ή λέξη σέ ξένη γλώσσα σημαίνει έλθρός, αλλά, στή Λάμπρενα είχαν δόσει αυτόν τό χαρακτηρισμό από τό άνδρικό έφος, αλλά και τό πολύ θάρρος που είχε. Θά αναφέρω και ένα άλλο περιστατικό: Είχε πάει στό «Ρόγγια» να κόψει ξύλα ή κλαδί μαζί με τή συχωρεμένη τή συνεγάδα της Κοσμάνενα. Εκεί που πήγαν να κόψουν, έπεσαν πάνω σέ άναμένη φωτιά από κλέφτες, που ίσως να βρίσκονταν κάπου εκεί κοντά.

Δέ φοβήθηκε, ούτε έφυγε. Άπ' έναντίας άρχισε να κόχει φωνάζοντας δυνατά τόν Κοσμά για να τήν άκούσει δήθεν και να ξέρει που να πάει.

Νομίζω ότι τά δυό αυτά περιστατικά που ανέφερα, είναι άρκετά για να δείξουν τό θάρρος τους και άμφιβάλλω αν ένας άνδρας εκείνη την εποχή θά είχε τό θάρρος που είχε ή Λάμπρενα.

Η Λάμπρενα όμως είχε και άλλα πολλά καλά χαρακτηριστικά. Δεν είχε πέρασει πολλές καιρός που ήρθε στό χωριό μας και άρχισε να μαζεύει στην αρχή τά κορίτσια άπ' τόν κάτω μαχαλά και σιγά - σιγά κι άπ' τους άλλους μαχαλάδες και να χορεύουν τις Κυριακές και άλλες γιορτές τραγουδώντας στό «άλώνι της Τουνοβίτσας», χορούς του τόπου μας.

Τό «άλώνι της Τουνοβίτσας» βρίσκεται στό χώρο μεταξύ του σπιτιού του Στέφου Βαδάση και του Κώστσιου Λάζου, κάτω από τό σπίτι τό Ταϊρέϊκο. Εκεί τά παλιά χρό-

Τό λούσιμο τοῦ γαμπροῦ γίνεται στό κατόφι. Πρέπει νά ναι στέργιο νά στεργιώσουν.

Ὁ νουνός τόν λούζει καί ἡ νουνά ρίχνει νερό. Κι ἐδῶ ἀκολουθεῖ κίρασμα ἀπ' ὄλους μέσα στό καζάνι πού τόν λούζουν.

«Λούζεσαι τ' ἀρχοντόπουλο. Ἐνῆ χρυσό λαγόν' ἢ πάπια φέρνει τό νερό, ἢ ἡ χήνα τό σαπούν' κι ἡ γιολερφή ἢ ἀλλήγορη μεταξωτή πετσέτα.

Γαμπρέ μ', τί μάνα σ' ἔκαμε, κι εἰς' ἄσπρος σάν τό χιόνι. Ἡ μάνα μ' ἦταν πέρδικα, κι ὁ ἀφέντης μ' περισσότερε κι ἡ κούνα πού μέ κούναγε, χρυσή μαλαματένια.

Ἐπειτα γίνεται τό ξύρισμα.

«Μαρ' ἀργυρέ μπαρμπέρι

μέ τ' ἀργυρό ξουράφι.

Μ' ἀργυρό ξουράφι

Τό φεγγάρι δίνει τήν ἀπάντησι.

«Κι ἐγὼ φωτῶ ὡς τό πρῶι.

Ποιός ἔχ' ἀγάπη ἄς πᾶ νά ἰδῆ».

Ἐνα ἄλλο πάλι τραγοῦδι ἀπό τόν γαμπρό εἶναι τό ἐξῆς.

«Σύπνα περδικομάταμι σου κι ἤρθα στό μαχαλά σου.

Χρυσά πλεξούδια σοῦ ἔφερα νά πλέξης τά μαλλιά σου.

—Ἄν τό ἤξερα λαδέντη μου πώς εἶν' ἡ ἀφεντιά σου.

νά πετυχῶ σάν πέρδικα νά ῥθῶ στήν ἀγκυλιά σου.

Ἄλλο ἕνα τραγοῦδι:

Κόρη μ' μέ τά ξανθά μαλλιά καί μέ τά μαύρα μάτια, κατέδα κάτω κι ἀνοίξε τήν πόρτα τήν καρυδένια, ἔχω δυό λόγια νά σοῦ πῶ γλυκά καί ζαχαρένια.

Κόρη μ' γιά δῶσ' μας φίλημα, γιά δῶσ' μας μαύρα μάτια

—Ἔνε μ' σάν θέλεις φίλημα, σάν θέλεις μαύρα μάτια

θάλε ἀράδες τά φλουριά καί κάντα τετρακόσια

καί πάρτα κι ἔλα μιά βραδιά, κι ἕνα Σαββάτο βράδυ.

Φθάνουν στό σπίτι τῆς νύφης. Ἐνας ἀπό τοῦς Σκαργιάτες ρίχνει: ἕναν πυροβολισμό γιά ν' ἀναγγεῖλει ὅτι ἤρθαν οἱ συμπίθεροι.

Ἐδῶ δοκιμάζουν τήν δύναμη τοῦ γαμπροῦ. Τοῦ δίνουν ἕνα μῆλο μέ τοιχομένης δεκάρες. Ὁ γαμπρός πρέπει νά τό πετάξει μέ δύναμη καί νά ξεπεράσει τήν στέγη τῆς νύφης. Οἱ συμπίθεροι τοῦ γαμπροῦ καί τῆς νύφης κρατοῦν ἀπό ἕνα λουλούδι στό χέρι, ὅταν χαιρετιοῦνται μεταξύ τους τό ἀλλάζουν.

Γιά τή νύφη εἶναι οἱ τελευταῖες ὥρες πού βρίσκεται στό σπίτι. Τό τραγοῦδι κι ἐδῶ μέ παράπονο.

—Ἐδγα, μάνα μ' δές τόν ἥλιο,

μ' ἤρθε ἡ ὥρα γιά νά φύγω,

Ἐδγα δές καί τό φεγγάρι,

ἤρθ' ὁ νιός γιά νά μέ πάρει.

Πρῶτος ὁ πατέρας καί ἡ μάνα τῆς νύφης θά χαιρετίσουν τό γαμπρό. Ὅλοι μαζί μετά θά πάνε στόν Νοντά. Ἐκαί θά τοῦς κεράσουν μέ γέλια καί εὐχές.

«Νά προλάβουν τά παιδιά ν' ἀσπρίσουν νά γεράσουν».

Ἀκολουθεῖ ὁ μπράτιμος καί ἡ μπρατίμουσα θά ποδίσουν τήν νύφη. Θά θυγάλουν τά δικά τῆς παπούτσια καί θά τῆς φορέσουν τοῦ γαμπροῦ.

Ἡ νύφη θά κάνει τά καμώματά τῆς, δῆθεν δέν χωράνε. Τότε ὁ μπράτιμος θά πρέπει νά τ' ἀσπρώσει.

Κι ἐδῶ πάλι τό τραγοῦδι.

Κι' ἐσύ, μπράτ' με, κύρ μπράτ' με.

Τ' εἶν' τά παπούτσια πού ἔφερες;

Τῆς νύφης δέν ἀρέσουν.

—Γιά πέστε τῆς νά καρτερεῖ

ὅσο νά πάω καί νά ῥθῶ

νά φέρω τά καλλίτερα.

Ὅταν τῆς ρίχνει τήν «σιέπ» καί πάλι τραγουδοῦν.

(Ἡ «σιέπ» εἶναι μαντήλι πού ρίχνουν στό κεφάλι τῆς νύφης καί φτάνει μέχρι τό στόμα τό ὅποιον ἀφίνουν ἐλεύθερο

καί μαλαματένιο».

«Σέρν' ἀγάλι - ἀγάλι

στοῦ γαμπροῦ κεφάλι

τρίχα μὴν ἀφήσεις

καί τόν ἀσχημάτισε».

Ἀποῦ τελειώσει καί τό ξύρισμα ντύνουν τό γαμπρό. Κι ἐδῶ τό πρῶτο ροῦχο δάζει: ἕνα παιδί μέ μάνα καί πατέρα.

Ἡ μάνα τοῦ γαμπροῦ φτιάχνει τηγανίτες γιά τόν νουνό. τόν δλάμη, τόν γαμπρό πού θά φᾶνε στό κατόφι. Ἐπάνω φτιάχνουν κάτι πρόχειρο γιά τοῦς σπιτιάτες.

Ἀκολουθεῖς κατεβαίνουν κάτω ὁ πατέρας, ἡ μάνα τ' ἀνάλφια νά χαιρετήσουν τό γαμπρό.

Οἱ σχαριάτες καθάλα στ' ἄλογα ντυμένοι: μέ φουστανέλα ξεκινοῦν πρῶτοι γιά τό σπίτι τῆς νύφης. Στήν αὐλή θά τοῦς περιμένουν, θ' ἀλλάξουν τίς κόφες θά δώσουν τό μήνυμα ὅτι ἔρχεται ὁ γαμπρός.

Ἀπό τό σπίτι τοῦ γαμπροῦ ξεκινοῦν. Μπροστά ἡ μπρατίμουσα μέ τήν κανίστρα στό κεφάλι. Ἐχει μέσα τά παπούτσια τῆς νύφης καί ἕνα μαντήλι πού θά τήν δέσουν ἀπό τήν μέση νά τήν τραβήξουν.

Ἐνας νέος κρατάει τό μπαργιάκι. Πίσω ὄλο τό συμπίθεριό μέ τό γαμπρό πού τόν κρατάει ὁ πατέρας ἀπό τό ἕνα μέρος, ὁ ἀδελφός του ἀπό τό ἄλλο.

Ἡ μάνα σ' ὄλο τό δρόμο ραντίζει τό παιδί τῆς μέ κρασί καί θασιλικό. Ἐδῶ προσέχουν, τό δρόμο πού πήραν νά μὴν ξαναγερίσουν ἀπ' τόν ἴδιο. Στό ξεκίνημα τοῦ γαμπροῦ λέν καί τό ἀκόλουθο τραγοῦδι.

Ἐὐχήμε, μανοῦλα μου,

τόρα στό κίνημά μου

στό ξεπροβάδισμά μου.

Ν' εὐχή μου νά ἔχης γυιέμου!

Ὁ Θεός νά σέ προκόψῃ.

Ἡ ὑπερβολική ἀγάπη τῆς μάνας καί τό ἐνδιαφέρον γιά τό γυιό τῆς συνεχίζεται.

«Ποῦ κάνεις γυιέ μου μοναχός;

—Δέν πάω μάνα μ' μοναχός;

ἔχω τόν νουνό μ' ἔμπροστά

τό μπράτ' μο πάρα κοντά

τήν νούνα τῆς μπρατίμουσα».

Ἐνα ἄλλο πάλι τραγοῦδι πού ἔλεγαν:

Κίνα δέντρο μ' κίνα, κίνα κυπαρίσσι...

Ὅταν πλησίαζαν στό σπίτι τῆς νύφης, ἡ μάνα καί ὄλοι μαζί τραγουδοῦσαν.

Γυιέ μου στήν πόρτα πού θύ μπη;

ἥλιος φεγγάρι νά φανῆς

γιά νά ζηλέψῃ ὁ πεθερός...

Μερικά ἄλλα τραγοῦδια πού συνήθιζαν νά λένε.

«Γιά φῶτα φεγγαράκι μου, νί φθάσω στήν ἀγάπη μου.

Φῶτα ψηλά καί χαμηλά, γιατί εἶναι λάσπες καί νερά.

Φῶτα καί χαμηλότερα νά φθάσω γλυγορότερα».

Κι ἐσύ μπράτ' με, κύρ μπράτ' με!

τ' εἶν' τό μαντήλι πού ἔφερες;

τῆς νύφης δέν ἀρέσει!

—Γιά πέστε τῆς νά καρτερεῖ

ὅσο νά πάω καί νά ῥθῶ.

νά φέρω χρυσομέταξο.

Μετά θά σηκοῦθῃ ὁ πατέρας ὁ γαμπρός καί θά πάν στό δοκιμάτιο πού εἶναι ἡ νύφη. Θά γίνει ὁ πρῶτος ἀραβῶνας. Ἐδῶ θά φέρουν στό γαμπρό τήν κουλούρα τήν ἐφτιαχῆν τό Σαββάτο καί ἕνα μπρέ'κ. Ὁ γαμπρός θά τό κόψῃ στή μέση. Ἡ μισή θά μείνει στήν νύφη καί τήν ἄλλη παίρνει ἡ μπρατίμουσα.

Τήν ὥρα πού γίνεται ὁ ἀραβῶνας θυγαίνουν καί τά προικιά τῆς νύφης.

Συνέχεια στό ἐπόμενο

ΧΡ. ΖΟΥΚΗΣ

να ήταν αβανί, είχε και κλωσίδα. Αυτό έδινε θάρρος στα κορίτσια, αλλά και ζωντάνια στο χωριό. Άπ' όλους τους μαχαλάδες μαζεύονταν κόσμος να ιδεί το χορό.

Τι κλωσίνη της Λάμπαινας δέν περιορίζονταν μόνον έδω. Όταν πήγαινε για δουλειές έξω από το χωριό για ξύλα, κλωδί, χορτάρια κλπ, πάλι μάζευε τα κορίτσια του κάτω μαχαλά να πάνε μαζί για να μή φοβούνται μόνο τους στο λόγγο και επειδή και εκεί κάπως ξεμάκρυνε ή μία από την άλλη, αυτή τιά φώναζε δυνατά με το όνομά τους, τα παρώτρυνε να κόψουν γρήγορα, γιατί αν κάποια άργησει, θά την αφήσει στο λόγγο και θά φύγει, πράγμα φυσικά πού δέν τό έκανε καμιά φορά. Τό ίδιο και τό φθινόπωρο όταν καθάριζαν τά καλαμπόκια σιά σπίτια, αυτή μάζευε τά κορίτσια και πήγαιναν κάθε βράδυ και σέ ένα σπίτι, τραγουδώντας δουλεύοντας και μέ πολλά άσπείρα περνούσαν σί βραδυές πολύ ευχάριστα, παρ' όλη τήν κόπωση, τής ή μέρας και τό βραδυό ξενύχτι.

Όσο για τά όμαδικά γλέντια του χωριού ήταν πρώτη και καλύτερη. Πάντα τίζ άποκηρές μεταμφιζόνταν, δύσκολα γνωρίζονταν και είχε τό χάρισμα να αλλάζει τή φωνή τής.

Μέ χαρά έμαθα ότι ζει στην Άμερική κοντά στο γυιό τής Νίκο. Πολύ θά ήθελα, αυτές οι λίγες γραμμές πού είναι γραμμένες γι' αυτήν, νάφθαναν στα χέρια τής, για να ιδεί ότι τό χωριό — στο όποιο μόχθησε και αυτή σχεδόν όλη τής τή ζωή — πάντα τή θυμάται και πολύ θέλει να τή ξαναϊδει και πάλι κοντά του, ιδιαίτερα τώρα στα γηρατειά τής.

Θανάσης Πορφύρης

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Ευχαρίστωσ πληροφορούμε όλους τούς συμπατριώτες τής επαρχίας μας, πός μέ τήν έπ' αριθ. 1952)1981 άπόφαση του πολεμειούσ ρωτοδικείου Άθηνών εγκρίθηκε ή σύσταση τής όμοσπονδίας μας και τό καταστατικό τής και έν συνέχεια έγινε ή έγγραφή τής όμοσπονδίας στο δημόσιο βιβλίο των άναγνωρισμένων σωματείων του Πρωτοδικείου Άθηνών. Κατόπιν αυτού συγκλήθηκε ή προσωρινή διοίκηση σέ συμβούλιο στις 8.12.1981. Στην παραπάνω συνάντηση άποφασίστηκε όπως πραγματοποιηθεί ή πρώτη Γεν. Συνέλευση για τήν έκλογή του Δ. Συμβουλίου τής Όμοσπονδίας.

Ό σύλλογός μας πού έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στην ίδρυση τής όμοσπονδίας τής επαρχίας μας καλεί όλους τούς συμπατριώτες και γείτονες συλλόγους τής επαρχίας μας όπως λάβουν μέρος όλοι στην πρώτη αυτή Γεν. Συνέλευση πού θά γίνει στις 24 Γανουαρίου 1982 ήμέρα Κυριακή και ώρα 14π.μ. στον ήμιόροφο του ξενοδοχείου STANLEY πλατεία Καραϊσκάκη - Άθήναι.

Όσοι από τούς συλλόγους δέν έχουν έγγραφει στην όμοσπονδία, κρίνουμε, πός θά ήταν σκόπιμο να φροντίσουν να έγγραφούν τό γρηγορότερο δυνατό. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 3249057 κ. Μαρτσέκη Μιχαήλ.

Λυκούργου 9 3ος όροφος Άθήναι.

Θά σταλούν προσχέδια σέ όλους τούς συλλόγους.

Μέ ύπόμνημα πού έστάλη πρós τό Όπουργείο Δημοσίων Έργων από μέρους των έν Άθήναισ σωματείων των κάτωθι χωριών: Άσπιμοχωριού — Χιονιάδων — Γοργοποτάμου

Γοργοποτάμου — Βουρβανής — Γοργοποτάμου και ξυνά αιτήται ή άποπεράτωση του επαρχιακού όδού από Γοργοποτάμου (διακλάδωση όδού Νεαπόλεως) έως Πληκάτι. Τό τμήμα αυτό πού αιτήται να άσφαλοστρωθεί δέν ξεπερνά τά 20 χιλιόμετρα. Εύδορον!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

● Τό ζεύγος Στυλιανού Κουτσούκου άπέκτησε κοριτσάκι. Τό Δ. Σ. τούς εύχεται να τούς ζήσει.

● Τό ζεύγος Δημητρίου Τσίμα άπέκτησε κοριτσάκι. Τό Δ. Σ. τούς εύχεται να τούς ζήσει.

● Τό ζεύγος Κωνσταντίνου Εύθυμίου άπέκτησε κοριτσάκι. Τούς εύχόμαστε να τούς ζήσει.

● Ό κ. Κωνσταντίνος Μενδώνης και ή δίδα Μαρία Κ. Άντωνιάδου παντρεύονται στις 26.12.81 στον ιερό ναό Άγίας Αικατερίνης Ν. Λιουσίων. Τό Δ. Σ. τούς εύχεται κάθε εύτυχία.

Άπό τήν χωριανή μας Μάρθα Παπαεργίου από τήν Ούγγαρία, λάβαμε 300 δραχ., στην μνήμη των έξαδελφών τής Άπ. Παπαχρήστο πού άπεβίωσε στις 16.8.1981 και Κων. Άνδρονιάδη πού άπεβίωσε στις 12.1.81. Αιωνία τους ή μνήμη.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

—Τό όρτυκα διανύει 17 μέτρα τό δευτερόλεπτο, δηλαδή 64 χιλιόμετρα τήν ώρα, τό περιστέρι 27 μέτρα τό δευτερόλεπτο δηλαδή 100 χιλιόμετρα τήν ώρα, ό άστός 31 μέτρα τό δευτερόλεπτο δηλ. 113 χιλιόμετρα τήν ώρα, τό χελιδόνι 67 μέτρα τό δευτερόλεπτο και τό πετροχελιδόνι 88 μέτρα τό δευτερόλεπτο δηλαδή 316 χιλιόμετρα τήν ώρα.

—Άντίθετα άπ' ότι νομίζετε οι έλέφαντες δέν πίνουν μέ τήν προσοκίδα αλλά μέ τό στόμα. Όταν πίνουν νερό σηκώνουν τήν προσοκίδα τους και τό φέρνουν στο στόμα. Τό ίδιο συμβαίνει και μέ τήν τροφή τους.

—Τά φίδια μπορούν να ζήσουν χωρίς να φάνε τίποτα μέχρι δύο χρόνια. Άπό τά τετράποδα ό σκύλος είναι ό πιο άνθεκτικός στην πείνα. Ένα σκύλι του Άγ. Βερνάρδου έζησε 65 μέρες χωρίς να φάει και άποδείχτηκε ότι μπορούσε να ζήσει και άλλο. Τό άλογο μόλις βαστάει 20 ήμέρες, ό ποντικός μόλις 48 ώρες, ό λαγός 9 ήμέρες και ή κατσίκια 11.

—Άμα φυτέψει κανένας ένα λάχανο δίπλα σ' ένα κλήμα ή επεκτείνεται πρós τήν αντίθετη κατεύθυνση ή ξεραίνεται.

—Τό βόδι είναι τό πιο δυνατό ζώο έλξεως, άποφάνθηκαν οι είδικοί. Δύο βόδια πού ζυγίζουν και τά δύο μαζί 700 κιλά, μπορούν να σύρουν βάρος 5 τόννων σέ άπόσταση 15 χιλιόμετρα, μέ ταχύτητα 3 χιλιόμετρα τήν ώρα.